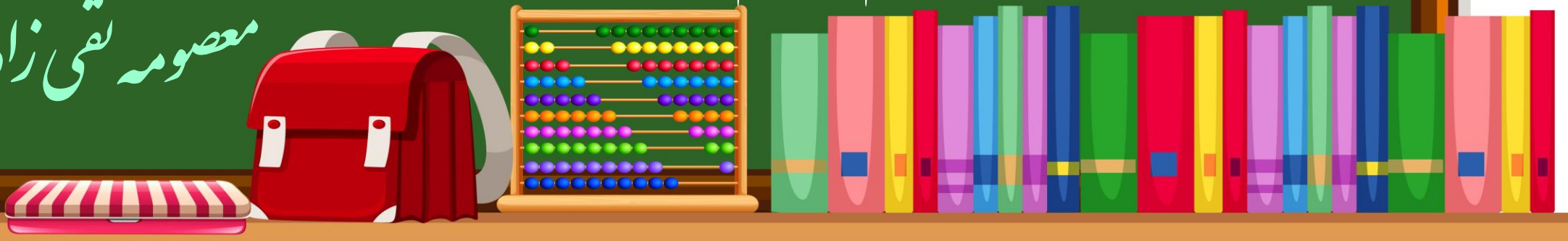

کتاب کار ریاضی

پاره چهارم

فصل سوم: ضرب و تقسیم
درس هشتم: تقسیم بر عددهای یک رقمی

تهیه کننده
معصومه لقی زاده

تقسیم‌های زیر را انجام بده و رابطه‌های تقسیم را بنویس.

$$\begin{array}{r}
 \text{الف: } 98 \mid 6 \\
 - 60 \\
 \hline
 38 \\
 + 6 \\
 \hline
 - 36 \\
 \hline
 2
 \end{array}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 2 < 6 \\ (6 \times 16) + 2 = 98 \end{array} \right.$$

$$\begin{array}{r}
 \text{ب: } 61 \mid 4 \\
 - 40 \\
 \hline
 21 \\
 + 5 \\
 \hline
 - 20 \\
 \hline
 1
 \end{array}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 1 < 4 \\ (4 \times 15) + 1 = 61 \end{array} \right.$$

$$\begin{array}{r}
 \text{پ: } 781 \mid 7 \\
 - 700 \\
 \hline
 81 \\
 + 1 \\
 \hline
 - 70 \\
 \hline
 11 \\
 + 111 \\
 \hline
 - 7 \\
 \hline
 4
 \end{array}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 4 < 7 \\ (7 \times 111) + 4 = 781 \end{array} \right.$$

در هر یک از تقسیم‌های زیر بررسی کن آیا مقسوم بر مقسوم علیه بخش پذیر است؟

$$\begin{array}{r} 798 \overline{) 90} \\ \underline{720} \\ 78 + 9 \\ \underline{72} \\ 6 \end{array}$$

۷۹۸ بر ۹ بخش پذیر نیست

$$\begin{array}{r} 378 \overline{) 40} \\ \underline{360} \\ 18 + 2 \\ \underline{18} \\ 0 \end{array}$$

۳۷۸ بر ۹ بخش پذیر است

$$\begin{array}{r} 617 \overline{) 100} \\ \underline{600} \\ 17 + 2 \\ \underline{12} \\ 5 \end{array}$$

۶۱۷ بر ۶ بخش پذیر نیست

۲

یک مسئله بنویس که پاسخ آن حاصل $۷ \div ۲۵۲$ باشد و مسئله را حل کن.

$$\begin{array}{r|l} ۲۵۲ & ۷ \\ - ۲۱۰ & ۳۰ \\ \hline & ۴۲ + ۶ \\ - ۴۲ & ۳۶ \\ \hline & \end{array}$$

۴

یک پارچه ۸۴ متری را ۵ برش داده‌ایم. طول هر قسمت چند متر است؟

$$\begin{array}{r}
 ۸۴ \quad | \quad ۶ \\
 \hline
 ۶۰ \quad | \quad ۱۰ \\
 \hline
 ۲۴ \quad + ۴ \\
 \hline
 ۲۴ \quad | \quad ۱۴ \\
 \hline
 \end{array}$$

۵ برش، یعنی ۶ قسمت.

طول هر قسمت، ۱۴ متر است.

۵

می خواهیم ۶ بسته شکلات ۱۵ تایی را بین ۷ نفر تقسیم کنیم، به هر یک چند شکلات می رسد و چقدر باقی می ماند؟

$$\begin{array}{r} 15 \\ \times 6 \\ \hline 90 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 90 \quad | \quad 7 \\ - 70 \quad | \quad 10 \\ \hline 20 \quad | \quad + 2 \\ - 14 \quad | \quad 12 \\ \hline 6 \end{array}$$

به هر نفر، ۱۲ شکلات رسیده
و ۶ شکلات باقی می ماند.

زاده

۶

یک کارخانه هر ماه ۹۸ تن رب گوجه فرنگی تولید می کند و پایان ماه محصولات خود را با کامیون ارسال می کند. اگر هر

کامیون ۷ تن ظرفیت داشته باشد، برای حمل این مقدار رب گوجه فرنگی حداقل به چند کامیون نیاز است؟

$$\begin{array}{r}
 98 \quad 7 \\
 - 70 \quad 10 \\
 \hline
 28 \quad +4 \\
 - 28 \quad 14 \\
 \hline
 \end{array}$$

حداقل به ۱۴ کامیون نیاز است.

۱ هر تقسیم را به حاصل مربوط به خود وصل کن.

$$2\frac{1}{3}$$

$$200 \div 20$$

$$63 \div 9$$

$$84 \div 7$$

۱۲

۷

۴۱

۱۰

زاده

- ۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کن.
- الف: اگر عددی را بر ۱۱ تقسیم کنیم باقی مانده می تواند عدد ۱۲ باشد.
- ب: مفهوم بخش پذیری یعنی وقتی عددی را بر عددی تقسیم می کنیم، باقی مانده صفر باشد.

زاده

۲

جاهای خالی را کامل کن.
الف: اگر عددی را بر ۸ تقسیم کنیم باقی مانده می‌تواند بین اعداد **صفر** تا **۷** ... باشد.

ب: عدد **۹۶** ... را بر ۱۳ تقسیم کنیم و خارج قسمت ۷ می‌شود و ۵ تا باقی می‌ماند.

$$(7 \times 13) + 5 = 96$$

زاده

تفقی

۴ علی ۸ خودکار و محسن ۱۲ خودکار از همان نوع خریداری کرده‌اند. اگر محسن ۵۶۰۰ تومان بیش‌تر پرداخت نماید

قیمت هر خودکار چقدر است؟

$$\begin{array}{r} 5600 \quad | \quad 4 \\ - 4000 \quad | \quad 1000 \\ \hline 1600 + 400 \\ \hline 2000 \quad | \quad 1400 \\ - 1600 \quad | \quad 1400 \\ \hline 400 \end{array}$$

زادۀ

اختلاف تعداد خودکار علی و محسن، ۴ تا است.
قیمت هر خودکار، ۱۴۰۰ تومان است.

۵

برای درختکاری دور یک فضای سبز در هر ۶ متر یک درخت کاشته‌اند. اگر محیط فضای سبز ۲۰۳۴ متر باشد، چند

درخت کاشته‌اند؟

$$\begin{array}{r}
 ۲۰۳۴ \quad | \quad ۶ \\
 - ۱۸۰۰ \quad | \quad ۳۰۰ \\
 \hline
 ۲۳۴ \quad | \quad ۳۰ \\
 - ۱۸۰ \quad | \quad + ۹ \\
 \hline
 ۵۴ \quad | \quad ۳۳۹ \\
 - ۵۴ \quad | \\
 \hline
 \dots
 \end{array}$$

۳۳۹ درخت کاشته‌اند.

۶

تعدادی مداد را بین ۱۲ نفر تقسیم کردیم، به هر نفر ۱۳ مداد رسید و یک مداد هم باقی ماند اگر همان مدادها را بین ۸

نفر تقسیم کنیم به ترتیب به هر نفر چند مداد می‌رسد و چند مداد باقی می‌ماند؟

$$(12 \times 13) + 1 = 157$$

$$\begin{array}{r|l} 157 & 8 \\ - 80 & 10 \\ \hline 77 & 9 \\ - 72 & 19 \\ \hline .6 & \end{array}$$

به هر نفر، ۱۹ مداد رسیده و ۶ مداد باقی می‌ماند.

$$12 + 14 + 16 + 18 + 20 + 22 + 24 + 26 + 28 = 180$$

۴۰

$$(4 \times 40) + 20 = 180$$

$$\begin{array}{r|l} 180 & 3 \\ - 180 & 60 \\ \hline & 0 \end{array}$$

ثالث حاصل عبارت زیر چند است؟

ثالث عبارت، ۶۰ است.

تفقی

صفحه

زاداده

حاصل عبارت زیر را به دست آور.

۸

$$۵۶ \times ۲۱ \div ۷ = ۶۸$$

۵۶

× ۲۱

—————
۵۶

+ ۱۱۲۰

—————
۱۱۷۶

۱۱۷۶

۷

— ۷۰۰

۱۰۰

—————
۴۷۶

۶۰

— ۴۲۰

+ ۸

—————
۵۶

—————
۱۶۸

— ۵۶

—————
..

می خواهیم یازده ردیف پنزده تایی را در هشت ردیف قرار دهیم. در هر ردیف چند نفر قرار می گیرد؟

$$\begin{array}{r}
 15 \\
 \times 11 \\
 \hline
 15 \\
 + 150 \\
 \hline
 165
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 165 \quad | \quad 8 \\
 - 160 \quad | \quad 20 \\
 \hline
 5 \quad |
 \end{array}$$

در هر ردیف، ۲۰ نفر قرار می گیرد و ۵ نفر باقی می ماند.

حسین خمس پولش و علی ربع پولش را خرج کرده است. اگر پول حسین ۶۸۰۰ تومان و پول علی ۴۳۶۰ تومان بوده

باشد، کدام یک مقدار پول بیشتری برایش باقی مانده است؟

پول حسین

$$\begin{array}{r}
 6800 \quad | \quad 5 \\
 \hline
 - 5000 \quad | \quad 1000 \\
 \hline
 1800 \quad | \quad 300 \\
 - 1500 \quad | \quad + 60 \\
 \hline
 300 \quad | \quad 1360 \\
 - 300 \\
 \hline
 00
 \end{array}$$

باقی مانده $6800 - 1360 = 5440$

پول علی

$$\begin{array}{r}
 4360 \quad | \quad 4 \\
 \hline
 - 4000 \quad | \quad 1000 \\
 \hline
 360 \quad | \quad 90 \\
 - 360 \quad | \quad + 60 \\
 \hline
 0 \quad | \quad 1090
 \end{array}$$

باقی مانده $4360 - 1090 = 3270$

برای حسین، پول بیشتری باقی مانده است.

در تقسیم عددی بر ۷ باقی مانده ۳ شده است چند واحد به آن عدد اضافه کنیم تا باقی مانده صفر شود؟

$$\begin{array}{r} \text{???} \\ 7 \overline{) } \\ \underline{} \\ \end{array}$$

اگر ۴ واحد اضافه کنیم، باقی مانده صفر خواهد شد.

زاده

$$(۳۲ \times ۳۴) + ۳۳ = ۱۱۲۱$$

۲۱ (۴)

~~۲۴ (۴)~~

۲۳ (۲)

۲۲ (۱)

با توجه به رابطه‌ی تقسیم مقابل، مقسوم علیه کدام است؟

۱۲

زیرا باقی مانده (۳۳) باید از مقسوم علیه کوچک تر باشد.

زادده

خودارزیابی

معصومه

تقوی

نیاز به تلاش

قابل قبول

خوب

خیلی خوب

تقسیم عدد چند رقم بر یک رقم

درک و حل مسئله‌های مربوط به تقسیم

